
Dokument s plenarne sjednice

A9-0421/2023

8.12.2023

IZVJEŠĆE

o oblikovanju stajališta EU-a o obvezujućem instrumentu UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, a posebno o pristupu pravnim sredstvima i zaštiti žrtava (2023/2108(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestiteljica: Heidi Hautala

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	13
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	15
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	16
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	22
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	23

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o oblikovanju stajališta EU-a o obvezujućem instrumentu UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, a posebno o pristupu pravnim sredstvima i zaštiti žrtava (2023/2108(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2., 3., 8., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, koja je Vijeće UN-a za ljudska prava usvojilo u Rezoluciji 17/4 od 16. lipnja 2011.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava 26/9 od 26. lipnja 2014.,
- uzimajući u obzir ažurirani nacrt pravno obvezujućeg instrumenta koji je 31. srpnja 2023. proslijedio predsjednik i izvjestitelj međuvladine radne skupine otvorenog tipa (OEIGWG) i treći revidirani nacrt izrađen na osmom sastanku,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv korupcije,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a 76/300 od 28. srpnja 2022. o ljudskom pravu na čist, zdrav i održiv okoliš,
- uzimajući u obzir Smjernice Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju,
- uzimajući u obzir Rezoluciju o poslovanju i ljudskim pravima u Africi Afričke komisije za ljudska prava i prava naroda od 7. ožujka 2023.,
- uzimajući u obzir mišljenje Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) od 10. travnja 2017. naslovljeno „Poboljšanje pristupa pravnim sredstvima u području poslovanja i ljudskih prava na razini EU-a”¹ i njezino izvješće od 6. listopada 2020. naslovljeno „Poslovanje i ljudska prava – pristup pravnim sredstvima”²,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 20. veljače 2023. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava tijekom 2023.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. o korporativnoj odgovornosti za ozbiljne povrede ljudskih prava u trećim zemljama³,

---

¹ Agencija Europske unije za temeljna prava, [Improving access to remedy in the area of business and human rights at the EU level](#) („Poboljšanje pristupa pravnim sredstvima u području poslovanja i ljudskih prava na razini EU-a”), 2017.

² Agencija Europske unije za temeljna prava, [Business And Human Rights – Access To Remedy](#) („Poslovanje i ljudska prava – pristup pravnim sredstvima”), 2020.

³ SL C 215, 19.6.2018., str. 125.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. listopada 2018. o doprinosu EU-a obvezujućem instrumentu UN-a za transnacionalne korporacije i druga poduzeća s transnacionalnim obilježjima u pogledu ljudskih prava⁴,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2023. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2022.⁵ te svoje prethodne rezolucije o ranijim godišnjim izvješćima,
  - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za razvoj,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0421/2023),
- A. budući da se EU temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i ljudskih prava, kako se navodi u članku 2. UEU-a; budući da se djelovanje na međunarodnoj sceni mora voditi tim načelima i biti u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja, kako je utvrđeno u članku 208. Ugovora iz Lisabona;
  - B. budući da provedba Programa održivog razvoja do 2030. i načela „ne zaboravimo nikoga” podrazumijeva da gospodarski razvoj ide ruku pod ruku sa socijalnom pravdom, dobrim upravljanjem i poštovanjem ljudskih prava;
  - C. budući da su poduzeća glavni akteri ekonomske globalizacije, financijskih usluga i međunarodne trgovine te su dužna poštovati sve mjerodavne pravne propise i međunarodne sporazume kao i ljudska prava; budući da poduzeća mogu imati negativan utjecaj na ljudska prava, da ga mogu pogoršavati ili s njim biti izravno povezana, među ostalim u vidu modernog ropstva, trgovine ljudima, prisilnog rada, dječjeg rada i drugih oblika izrabljivanja radne snage, preusmjerenja zemljišta, plaća ispod granice siromaštva i povreda usmjerenih protiv sindikata, uključujući štetne učinke na okoliš, među kojima su onečišćenje, klimatske promjene, uništavanje okoliša i gubitak bioraznolikosti;
  - D. budući da korporacije mogu pridonositi održivom razvoju otvaranjem radnih mjesta i gospodarskim razvojem te stoga mogu imati važnu ulogu u promicanju ljudskih prava, ekoloških standarda te sprečavanju štetnih učinaka na ljudska prava i okoliš;
  - E. budući da bi prava poduzeća i ulagača trebala biti popraćena obvezujućim i provedivim obvezama u pogledu poštovanja ljudskih prava, radnog prava i prava okoliša;
  - F. budući da se žrtve korporativnih povreda prava u pristupu pravnim sredstvima, uključujući pravne lijekove i jamstvo neponavljanja povrede, često suočavaju s preprekama koje su višestruke te se međusobno preklapaju; budući da su te prepreke još veće za ranjive ili marginalizirane osobe ili skupine; budući da se problem nekažnjivosti kršenja ljudskih prava koja počinu neka poduzeća i dalje uglavnom ne rješava jer ne postoji pouzdan i sveobuhvatan regulatorni okvir ni usklađenost na globalnoj i

⁴ SL C 11, 13.1.2020., str. 36.

⁵ SL C 214, 16.6.2023., str. 77.

regionalnoj razini;

- G. budući da se prema Indeksu prava, koji objavljuje Međunarodna konfederacija sindikata, broj povreda prava radnika koje počinje poduzeća povećava u cijelom svijetu; ta je konfederacija, naime, izvijestila da se u 113 zemalja (u odnosu na njih 106 2021. godine) radnicima uskratilo pravo na osnivanje sindikata ili pristupanje sindikatu; budući da je tako 87 % zemalja prekršilo pravo na štrajk, a četiri od pet zemalja blokiralo kolektivno pregovaranje;
- H. budući da Vijeće UN-a za ljudska prava (UNHRC) 26. lipnja 2014. godine donijelo rezoluciju kojom je uspostavljena međuvladina radna skupina otvorenog tipa (OEIGWG), zadužena za razvoj pravno obvezujućeg međunarodnog instrumenta „za uređivanje, u međunarodnom pravu ljudskih prava, aktivnosti transnacionalnih korporacija i drugih poslovnih poduzeća”;
- I. budući da je međuvladina radna skupina otvorenog tipa, kojom od njezina osnivanja predsjedava Ekvador, dosad održala devet sjednica kao i niz regionalnih i drugih savjetovanja s dionicima, među ostalim iz civilnog društva i privatnog sektora; budući da je u srpnju 2023. predsjednik te skupine proslijedio ažurirani nacrt instrumenta uoči njezine devete sjednice (od 23. do 27. listopada 2023.);
- J. budući da EU, među ostalim pravnim propisima, radi i na ambicioznom zakonodavstvu o korporativnoj dužnoj pažnji, koje bi služilo kao temelj za njegov pregovarački mandat; budući da je, u nedostatku pregovaračkog mandata, predstavnik EU-a sudjelovao na sjednicama skupine samo u svojstvu promatrača i tako pridonio samo općim izjavama; budući da je, osim toga, tijekom godina sudjelovanje drugih velikih gospodarstava izvan EU-a u raspravama bilo neodlučno;
- K. budući da se nakon toga stajalište država članica EU-a postupno mijenjalo, pri čemu je nekoliko njih aktivno sudjelovalo na posljednjim sjednicama skupine; budući da su se Francuska i Portugal pridružili skupini „Priatelja predsjednika” te predsjedniku pomagali u pripremi konsenzusnih prijedloga iz regionalnih blokova; budući da je Vijeće, među svojim prioritetima na forumima o ljudskim pravima 2023., istaknulo svoju predanost „aktivnom sudjelovanju” u raspravama UN-a o pravno obvezujućem instrumentu te izrazilo spremnost na suradnju s predsjednikom skupine i „Priateljima predsjednika” kako bi se iznašao instrument utemeljen na konsenzusu kojim se na učinkovit način mogu unaprijediti zaštita žrtava te stvoriti jednaki uvjeti na globalnoj razini;
- L. budući da je Parlament opetovano podupro rasprave UN-a o tom instrumentu, među ostalim, nizom rezolucija u kojima se EU i države članice pozivaju na konstruktivno sudjelovanje u pregovorima;
- M. budući da je posljednjih godina EU pokazao snažnu ambiciju u kontekstu poslovanja i ljudskih prava te da je pokrenuo niz zakonodavnih inicijativa usmjerenih na regulaciju poslovne aktivnosti kada je riječ o zaštiti ljudskih prava te obvezama u području okoliša i klime, kao što su Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, Prijedlog Uredbe o zabrani proizvoda nastalih prisilnim radom na tržištu Unije, Uredba o proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma, Uredba o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima i Uredba o baterijama;

- N. budući da je niz država članica EU-a, kao što su Francuska, Njemačka i Nizozemska, nedavno donijelo ili predložilo obvezno zakonodavstvo o dužnoj pažnji, dok niz drugih država članica razmatra isti korak; budući da je važno osigurati usklađenost između zakonodavstva o dužnoj pažnji na razini država članica ili EU-a i pravno obvezujućeg instrumenta UN-a;
- O. budući da se u zemljama koje nisu članice EU-a, kao što su Australija, Brazil, Kanada, Gana, Japan, Meksiko, Novi Zeland, Norveška, Južna Afrika, Južna Koreja, Švicarska i SAD, regulatorne inicijative, uključujući zakonodavstvo, o poslovanju i ljudskim pravima već usvojene ili da se o njima raspravlja; budući da su brojne druge zemlje razvile nacionalne akcijske planove o poslovanju i ljudskim pravima;
- P. budući da nacrt pravno obvezujućeg instrumenta sadrži klauzulu o organizaciji za regionalnu integraciju kako bi se obuhvatile uloge EU-a i njegovih država članica;
- Q. budući da među pogođenim zajednicama, autohtonim narodima, sindikatima, članovima civilnog društva, znanstvenicima i stručnjacima na globalnoj razini postoji velik, tj. sve veći interes za rasprave na razini UN-a o pravno obvezujućem instrumentu te se oni u njima sve češće angažiraju i imaju veća očekivanja od njih;

Opće napomene i međunarodni okvir za poslovanje i ljudska prava

1. ističe da ukupna razina ostvarivanja ljudskih prava diljem svijeta, s obzirom na trenutačne razmjere globalizacije i internacionalizacije poslovnih aktivnosti i lanaca vrijednosti, među ostalim, ovisi o ponašanju korporacija; u tom kontekstu naglašava da je važno da se poduzeća mogu osloniti na dobro javno upravljanje i sveobuhvatan pravni sustav i okvir koji dobro funkcioniraju kako bi ispunjavala svoje obveze u pogledu ljudskih prava;
2. snažno podupire potpunu provedbu, unutar i izvan EU-a, međunarodnih standarda o odgovornom poslovnom ponašanju kako bi se dopunila i ojačala provedba vodećih načela UN-a; naglašava važnost vodećih načela UN-a i smjernica OECD-a te široku potporu koju imaju; podsjeća na to da su vodeća načela UN-a jedini globalni okvir kojim se detaljno uređuje korporativna odgovornost za sprečavanje i uklanjanje rizika od negativnih učinaka na ljudska prava koji proizlaze iz poslovnih aktivnosti; ističe da bi se u svim naporima usmjernima na uspostavu pravno obvezujućeg dokumenta trebala osigurati potpuna usklađenost s navedenim standardima;
3. naglašava da s obzirom na to da počiva isključivo na dobrovoljnoj osnovi i da stoga nije sadržano u provedivim instrumentima, društveno odgovorno poslovanje može dovesti do narušavanja tržišta i nepoštenog tržišnog natjecanja za poduzeća koja odluče poštovati međunarodne standarde ili koja podliježu nacionalnim ili regionalnim obvezama; uviđa da se unatoč ostvarenom određenom napretku ljudska prava i dalje krše; stoga pozdravlja napore za uvođenje jednakih uvjeta i ostvarivanje globalne prakse predanosti odgovornom poslovnom ponašanju; nadalje, pozdravlja aktualni pomak u normativnom razvoju s inicijativa neobvezujućeg prava prema obvezujućim standardima;
4. ističe važnost uklanjanja rupa u zakonu i regulatornih nedostataka koje neka poduzeća, uključujući ulagače, iskorištavaju nauštrb ljudskih prava i okoliša;

5. sa zabrinutošću napominje da u pravosudnim sustavima mnogih zemalja i dalje postoje brojne postupovne, materijalne i praktične prepreke u pogledu pristupa žrtava pravosuđu, uključujući poteškoće u utvrđivanju nadležnog suda, prepreke povezane sa standardima nadležnosti, kratke zakonske rokove zastare, prekomjeran teret dokazivanja, ograničenu ili nejasnu odgovornost koja je rezultat složenih korporativnih struktura, pristup pravnom zastupanju i informacijama, previsoke troškove zastupanja u inozemstvu kao i druge nejednakosti između tužitelja i tuženika; sa zabrinutošću, isto tako, primjećuje slučajeve žrtava koje su poduzeća izložila zastrašivanju ili nasilju nakon što su zatražile pravdu; naglašava da se ranjive ili marginalizirane osobe ili skupine, kojima je možda potrebna dodatna pozornost u kontekstu aktivnosti uključivanja dionika, suočavaju s većim preprekama u pravičnom ostvarivanju koristi od naknade štete ili drugih oblika restitucije;
6. naglašava da je važno uključiti odredbu o izvanteritorijalnosti koja se temelji na matičnom poduzeću kao i to da žrtve kršenja ljudskih prava koja počinu transnacionalne korporacije imaju pristup pravosuđu u matičnoj državi tih transnacionalnih korporacija; konkretno, ističe da treba definirati jasne obveze za transnacionalne korporacije u pogledu iskorjenjivanja dječjeg i prisilnog rada iz njihovih lanaca opskrbe i aktivnosti;
7. još jedanput ističe svoju snažnu potporu naporima koje UN-a u okviru međuvladine radne skupine otvorenog tipa poduzima na razvoju instrumenta; pozdravlja rad predsjednikâ, svih odreda iz Ekvadora, koji jedan drugog nasljeđuju na čelu tog složenog pothvata; pozdravlja usto i potpornu ulogu skupine „Prijatelja predsjednika”;
8. poziva predsjednika međuvladine radne skupine otvorenog tipa i članice UN-a da se pobrinu za transparentno vođenje pregovora, uz smislenu suradnju sa svim dionicima, uključujući civilno društvo, sindikate, predstavnike radnika i privatni sektor i uz pridavanje dužne pozornosti ranjivim dionicima; nadalje, ustraje u tomu da je važno osigurati aktivno sudjelovanje svih regija kako bi se razvio učinkovit instrument koji bi odražavao globalnu raznolikost pravnih, društvenih i gospodarskih okolnosti koje utječu na ljudska prava te koji bi se temeljio na najboljim praksama koje se primjenjuju na nacionalnoj i regionalnoj razini; potiče regionalne organizacije za ljudska prava i gospodarske organizacije te tijela vlasti da pomognu olakšati taj univerzalni angažman;

Suradnja EU-a i država članica u procesu UN-a

9. podsjeća na to da se EU na temelju Ugovora obvezao promicati ljudska prava diljem svijeta i multilateralna rješenja zajedničkih problema u okviru UN-a, što se tek treba odraziti u njegovu sudjelovanju u međuvladinoj radnoj skupini otvorenog tipa s pregovaračkim mandatom;
10. priznaje tu skupinu kao jedini globalni i multilateralni forum na kojem se raspravlja o obveznim pravilima o poslovanju i ljudskim pravima te stoga smatra da je ključno da uz kritičnu masu članica UN-a EU aktivno sudjeluje u dotičnom procesu kako bi se postigao rezultat utemeljen na konsenzusu koji se može osloniti na široku i globalnu potporu;
11. ističe da su najnovije normativne promjene na razini EU-a u području poslovanja i ljudskih prava važni početni koraci prema rješavanju pitanja pristupa pravosuđu i prava žrtava, koji su u središtu pravno obvezujućeg instrumenta kao jednog od temeljnih

ugovora o ljudskim pravima; u tom pogledu naglašava komplementarnu prirodu, ciljeve i opseg te potrebu za usklađenosti dvaju normativnih smjerova, koji će funkcionirati na različitim razinama;

12. smatra da bi se EU trebao aktivno uključiti u tekuće pregovore, u prvom redu kako bi se dodatno razradio nacrt pravno obvezujućeg instrumenta, te se istodobno usredotočiti na žrtve čija se prava krše u okviru poslovanja duž cijelog vrijednosnog lanca, uklanjanje prepreka u pristupu pravosuđu i na djelotvorna pravna sredstva, osiguravanje jednakih uvjeta i pravne sigurnosti za poduzeća, uzimajući u obzir posebnu prirodu malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), kao i na unaprjeđenje suradnje oslanjajući se u tu svrhu na međunarodne perspektive i najbolje prakse; smatra da bi se tim angažmanom u konačnici doprinijelo jamčenju bolje provedbe i primjene ljudskih prava na međunarodnoj razini, istodobno pridonijelo jednakim uvjetima u međunarodnom okviru te uspostavi globalnog instrumenta koji bi imao široku potporu i bio ratificiran u državama iz svih regija, uključujući, ali ne i ograničavajući se na Europsku uniju, te koji bi, sučeljen sa promjenama u okolišu prijetnji ljudskim pravima, zadržao svoju važnost;
13. pozdravlja obvezu koje je Vijeće preuzelo u pogledu snažnijeg angažmana i aktivnog sudjelovanja EU-a u međuvladinoj radnoj skupini otvorenog tipa; ipak, smatra da je donošenje pregovaračkog mandata EU-a jedini smislen i konkretan način za provedbu preuzete obveze; stoga poziva Vijeće na što skorije donošenje ambicioznog mandata za pregovore kako bi EU mogao aktivno sudjelovati u pregovorima s ciljem oblikovanja budućeg pravno obvezujućeg instrumenta; naglašava da stajalište EU-a mora biti usmjereno na robusne odredbe u pogledu mehanizama provedbe i praćenja kao i u pogledu pristupa pravosuđu za osobe čija su prava prekršena;
14. poziva države članice da se u međuvremenu uključe u taj proces pojedinačno i da koordiniraju svoja stajališta tijekom pregovora kako bi stale iza snažnog, zajedničkog i jasnog stajališta EU-a kojim se na konstruktivan način predstavljaju zakonodavne inicijative čiji je cilj reguliranje poslovnih aktivnosti povezanih s ljudskim pravima i klimatskim obvezama, uz istodobno uvažavanje dosadašnjeg napretka; očekuje da će Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisija, a posebno Delegacija EU-a pri UN-u u Ženevi, imati proaktivnu i konstruktivnu ulogu u tom procesu;
15. poziva Komisiju, ESVD i države članice da proaktivno surađuju sa svim partnerskim državama i uključe temu u okvir dijaloga koje vode sa zemljama koje nisu članice EU-a i s regionalnim organizacijama, u prvom redu u okviru strukturiranih dijaloga EU-a o ljudskim pravima; potiče EU da u prvom redu ostvari kontakt s ključnim partnerima koji trenutačno razvijaju vlastite okvire za poslovanje i ljudska prava na nacionalnoj razini, kao što su Brazil i Japan, ili na regionalnoj razini, kao što su Afrička komisija za ljudska prava i prava naroda i Međuamerička komisija za ljudska prava;

Elementi za stajalište EU-a o pravnom obvezujućem instrumentu

16. pozdravlja ažurirani nacrt instrumenta, objavljen u srpnju 2023., te smatra da on predstavlja čvrst i pouzdan temelj za napredak pregovora, no istodobno uviđa da ga treba unaprijediti i uskladiti s vodećim načelima UN-a, smjernicama OECD-a i drugim međunarodnim standardima na snazi;
17. smatra da bi EU trebao težiti pravnom obvezujućem instrumentu koji bi bio

kompatibilan i komplementaran s aktualnim normativnim promjenama na razini EU-a te bi stoga doprinio stvaranju koherentnijeg globalnog pravnog okvira u području poslovanja i ljudskih prava;

18. podupire široko područje primjene tog instrumenta kojim bi se osiguralo da se odgovornost primjenjuje u svim globalnim lancima vrijednosti; smatra da bi se dopuštanjem fleksibilnosti za države stranke, na temelju koje bi one prema svojim nacionalnim zakonodavstvima razlikovale načine na koje poduzeća, a posebno MSP-ovi, ispunjavaju obveze prevencije u skladu s pravno obvezujućim instrumentom, ovisno već o svojoj veličini, sektoru, obliku vlasništva, operativnom kontekstu i težini učinaka na ljudska prava, osigurao važan manevarski prostor za prilagodbu na nacionalnoj razini kao i dosljednost s univerzalnim područjem primjene vodećih načela UN-a; ističe da su mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća u mnogim dijelovima svijeta često pokretačka snaga lokalnih gospodarstava; ističe da MMSP-ovi diljem svijeta čine 90 % poduzeća, kao i udio od 60 do 70 % radnih mjesta i 50 % bruto domaćeg proizvoda; ponavlja da je važno zajamčiti da su obveze i zahtjevi instrumenta razmjerni i primjereni veličini, resursima i utjecaju poduzeća te poziva EU da u pregovorima o instrumentu osigura zaštitne mjere za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća;
19. smatra da bi poslovne aktivnosti trebalo tumačiti u skladu s vodećim načelima UN-a;
20. ustraje u tome da bi dotičnim instrumentom trebalo obuhvatiti širok opseg međunarodnih instrumenata, u skladu s univerzalnošću i nedjeljivošću ljudskih prava, uključujući pritom, ali ne i ograničavajući se na Opću deklaraciju o ljudskim pravima, sve temeljne međunarodne ugovore o ljudskim pravima i temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada;
21. izražava žaljenje zbog činjenice da je iz područja primjene instrumenta, među ostalim u pogledu odgovornosti, u posljednjem nacrtu izbačeno nekoliko upućivanja na okoliš i klimatske promjene; smatra da bi EU i države članice trebali težiti tome da se utjecaj poslovnih aktivnosti na okoliš i klimu uključi u njegovo područje primjene, u skladu sa zakonodavstvom, politikama i ambicijama EU-a u tom području, te da stoga odražava sve veći utjecaj poslovnih aktivnosti kada je riječ o klimatskim promjenama i uništavanju okoliša, što posljedično utječe na ljudska prava;
22. naglašava da bi obvezujući instrument trebao osigurati ambiciozan, sveobuhvatan, responzivan i obvezan okvir za sprečavanje kršenja ljudskih prava u kontekstu korporacija, posebno uvođenjem obveze za države stranke da donesu odgovarajuće i učinkovite zakonodavne, regulatorne i druge mjere za sprečavanje korporativnih povreda prava te da osiguraju da sva poduzeća primjenjuju dužnu pažnju u pogledu zaštite okoliša i poštovanja ljudskih prava; u tom pogledu napominje da bi omogućavanje fleksibilnosti za države stranke, zahvaljujući kojoj bi one svoje okvire prevencije prilagodile vlastitim pravnim sustavima, uz istodobno zadržavanje načela nadređenosti ljudskih prava, predstavljalo ključan čimbenik u osiguravanju široke primjene pravno obvezujućeg instrumenta;
23. poziva EU i države članice da u skladu s odredbama vodećih načela UN-a osiguraju da okvir za prevenciju dotičnog instrumenta obvezuje korporativne aktere da provode

pojačanu dužnu pažnju kada djeluju u područjima zahvaćenim sukobima ili okupiranim ili anektiranim teritorijama, u kojima je prisutan povećan rizik od teških kršenja ljudskih prava, uključujući dodavanjem referenci na međunarodno humanitarno pravo, međunarodno kazneno pravo i međunarodno običajno pravo u okvir pravno obvezujućeg instrumenta; smatra da bi pravno obvezujući instrument također trebao obuhvaćati aspekte povezane s poslovnim aktivnostima u područjima pogođenima katastrofama ili zajednicama osjetljivima na klimatske promjene, koji postaju sve relevantniji u kontekstu klimatske krize;

24. smatra da obveza poduzeća da usvoje pristup koji se temelji na riziku i da provode redovite procjene utjecaja na ljudska prava prije i tijekom poslovanja kao i uzimanje u obzir potreba osoba izloženih povećanom riziku predstavljaju osobito važne elemente okvira za prevenciju dotičnog instrumenta; to, među ostalim, uključuje i integriranje rodne perspektive, ali i uzimanje u obzir problema povezanih sa skupinama izloženima riziku od ranjivosti ili marginalizacije, kao što su autohtone i tradicionalne zajednice, manjine te borci za ljudska prava i zaštitu okoliša;
25. poziva na to da instrument osigura središnju ulogu za dotične dionike, u prvom redu u vidu obveze promicanja aktivnog i smislenog sudjelovanja relevantnih dionika, uključujući sindikate, nevladine organizacije, autohtone narode i organizacije u zajednici, kao i privatnog sektora, u provedbi zakonodavstva, politika i drugih mjera, s posebnim naglaskom na pristupu pravosuđu i pravnim sredstvima;
26. poziva na to da pravno obvezujući instrument zajamči definiciju aktivnog i smislenog sudjelovanja relevantnih dionika, među ostalim u vidu kontinuiranog interaktivnog angažmana u dobroj vjeri, uz odgovarajuće daljnje postupanje, uključujući identifikaciju i uklanjanje potencijalnih prepreka tom angažmanu te jamčenje sigurnog sudjelovanja dionika bez straha od odmazde;
27. ističe da je važno da se EU i države članice pobrinu za to da instrumentom bude obuhvaćena dužnost zaštite prava i sigurnosti boraca za ljudska prava, boraca za zaštitu okoliša, novinara, radnika, autohtonih naroda i drugih marginaliziranih skupina kao i to da se u cijelom instrumentu vodi računa o tim skupinama; posebno ustraje na važnosti ugrađivanja načela slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka autohtonih naroda;
28. poziva EU i države članice da podupru uključivanje borbe protiv korupcije u obvezujući pravni instrument, u skladu s Konvencijom UN-a protiv korupcije, i da pritom prepoznaju činjenicu da korupcija olakšava, perpetuira i institucionalizira kršenja ljudskih prava;
29. izražava zabrinutost zbog rizika od biranja najpovoljnije jurisdikcije i posljedica na jednake uvjete, između ostalog i u kontekstu EU-a; poziva na uspostavu instrumenata na razini EU-a za ublažavanje tih rizika, uključujući mehanizma praćenja; naglašava, stoga, da treba zajamčiti da zemlje provode robusne i učinkovite, ali istodobno i praktične mehanizme izvršenja i praćenja usklađenosti; nadalje, ustraje na obvezi država stranaka da redovito i detaljno izvješćuju; primjećuje u tom kontekstu potencijalnu ulogu postupaka usvojenih za razvoj nacionalnih akcijskih planova o poslovanju i ljudskim pravima; napominje da bi se mandatom EU-a trebalo osigurati da su zahtjevi utvrđeni tako da se mogu uskladiti s postojećim zakonodavstvom EU-a u

dotičnom području;

30. očekuje od EU-a i država članica da promiču stroge odredbe o pristupu pravosuđu, uključujući pristup pravosudnim sredstvima na državnoj razini, u okviru pravno obvezujućeg instrumenta i u skladu sa svojom obvezom u vezi sa zaštitom žrtava, borbom protiv nekažnjavanja i poštovanjem vodećih načela UN-a;
31. ističe da u odredbama instrumenta koje se odnose na prava žrtava i nositelja prava treba navesti načine za jamčenje prava na pravedan, primjeren, brz, nediskriminirajući, primjeren i rodno osjetljiv pristup pravosuđu, individualnom ili kolektivnom obeštećenju i djelotvornim pravnim sredstvima u slučajevima kršenja ljudskih prava koja su prouzročila ili kojima su doprinijela poduzeća; napominje da bi to trebalo uključivati pravo na kolektivnu pravnu zaštitu, pristup pravnoj pomoći, pravo na saslušanje u svim fazama postupka, pristup informacijama koje posjeduju poduzeća, kako je definirano u dotičnim jurisdikcijama, te zaštitu od odmazde i ponovne viktimizacije; smatra da bi u nacrtu trebalo predvidjeti mehanizme za ublažavanje tereta dokazivanja za žrtve kako bi se žrtvama olakšalo pravo na pristup pravnom lijeku; također smatra da bi države članice trebale omogućiti donošenje privremenih mjera ili mjera predostrožnosti u hitnim slučajevima;
32. ustraje u tomu da bi pravno obvezujući instrument trebao uključivati dužnost država članica da razviju sveobuhvatan i primjeren sustav pravne odgovornosti koji bi zadovoljio potrebe žrtava za pravnim sredstvima i bio razmjeran težini povrede, pri čemu treba izbjeći mogućnost podnošenja zlonamjernih tužbi; ustraje, nadalje, u tome da bi instrument trebao uspostaviti uvjete u kojima se odgovornost poduzeća može propisno utvrditi za štete za koje su odgovorna;
33. inzistira na tome da bi instrument trebao ukloniti praktične i postupovne prepreke s kojima se pri traženju pravde suočavaju žrtve korporativnih povreda prava, među ostalim odgovaranjem na izazove s kojima se suočavaju sudovi u prihvaćanju nadležnosti u različitim situacijama kao i jamčenjem da zastara bude primjerena i da ne bude neopravdano ograničavajuća; ustraje u tome da je u tom kontekstu važno dužnu pozornost posvetiti ranjivim ili marginaliziranim osobama ili skupinama;
34. pozdravlja prijedlog za uspostavu međunarodnog fonda za žrtve u okviru pravno obvezujućeg instrumenta kojim bi se žrtvama koje traže da im se osigura pristup pravnim sredstvima pružila pravna i financijska pomoć;
35. ustraje u tome da bi pravno obvezujući instrument trebao dodijeliti dostatne ovlasti Konferenciji članica za uspostavu mehanizama za praćenje provedbe instrumenta i davanje preporuka za moguće daljnje korake; smatra da bi odbor osnovan u okviru instrumenta trebao biti ovlašten primati i razmatrati komunikacije i pritužbe pojedinaca, zajednica ili njihovih predstavnika u vezi s kršenjima ljudskih prava koje počinje poduzeća koja su obuhvaćena tim instrumentom i koja djeluju u suprotnosti s odredbama instrumenta, ali i u vezi s kršenjem bilo kojeg prava utvrđenog u instrumentu koje počinu država članica;
36. poziva Komisiju da poveća svoju financijsku i tehničku potporu nacionalnim tijelima u državama koje nisu članice EU-a u području poslovanja i ljudskih prava, prvenstveno: (i.) donošenjem i provedbom nacionalnih akcijskih planova u okviru vodećih načela

UN-a; (ii.) razvojem izvansudskih mehanizama, kao što su uredi pravobranitelja ili nacionalne kontaktne točke; (iii.) usvajanjem zakonodavnih inicijativa čiji je cilj reguliranje poslovnih aktivnosti povezanih s ljudskim pravima i obvezama u području okoliša te (iv.) promicanjem i osiguravanjem pristupačnih i učinkovitih pravnih sredstava za žrtve; potiče Komisiju da poveća svoju potporu organizacijama civilnog društva u tim područjima;

o

o o

37. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku Vijeća UN-a za ljudska prava i predsjedniku međuvladine radne skupine otvorenog tipa.

OBRAZLOŽENJE

Poduzeća su glavni akteri ekonomske globalizacije, financijskih usluga i međunarodne trgovine te su dužna poštovati sve mjerodavne pravne propise i međunarodne sporazume i poštovati ljudska prava. Ona mogu biti izvor negativnih utjecaja na ljudska prava i okoliš, pogoršavati te utjecaje ili s njima biti izravno povezana. Međutim, korporacije također mogu imati važnu ulogu u promicanju ljudskih prava, demokracije i dobrog upravljanja, ekoloških standarda i korporativne odgovornosti.

Žrtve korporativnih povreda prava u pristupu pravnim sredstvima suočavaju se s preprekama koje su višestruke i koje se međusobno preklapaju. Nekažnjavanje kršenja ljudskih prava za koje su odgovorne transnacionalne korporacije ostaje, u globalu, neriješen problem, što je posljedica nepostojanja čvrstog i sveobuhvatnog regulatornog okvira te usklađivanja na svjetskoj i regionalnoj razini.

Posljednjih je godina EU pokrenuo niz zakonodavnih inicijativa s ciljem regulacije poslovne aktivnosti povezane s ljudskim pravima te obvezama u području okoliša i klime, u prvom redu u vidu Prijedloga direktive EU-a o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, Uredbe o zabrani proizvoda nastalih prisilnim radom kao i brojnih sektorskih inicijativa, uključujući Uredbu o proizvodima koji nisu povezani s krčenjem šuma, Uredbu o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima i Akt o kritičnim sirovinama.

Nekoliko država članica EU-a, među ostalim Francuska, Njemačka i Nizozemska, nedavno je donijelo obvezno zakonodavstvo o dužnoj pažnji, dok niz drugih država članica razmatra hoće li slijediti taj primjer.

Regulatorne inicijative, uključujući zakone o poslovanju i ljudskim pravima, izvan EU-a su već usvojene ili se o njima upravo raspravlja, primjerice, u Australiji, Brazilu, SAD-u, Japanu, Norveškoj, Novom Zelandu, Kanadi, Meksiku, Južnoj Africi, Gani i Švicarskoj, dok su mnoge druge zemlje razvile nacionalni akcijski plan za poslovanje i ljudske prava.

Na razini Ujedinjenih naroda Vijeće UN-a za ljudska prava (UNHRC) donijelo je 26. lipnja 2014. godine rezoluciju o osnivanju međuvladine radne skupine otvorenog tipa u svrhu razvoja pravno obvezujućeg međunarodnog instrumenta za reguliranje aktivnosti transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima.

Radna skupina dosad je održala osam sjednica te niz regionalnih i drugih savjetovanja s dionicima. Predsjednik skupine je u srpnju 2023. proslijedio ažurirani nacrt instrumenta uoči njezine devete sjednice zakazane za dane od 23. do 27. listopada 2023.

Stajalište EU-a i država članica o radu skupine se promijenilo. U početku su sve države članice EU-a koje su tada bile članice Vijeća UN-a za ljudska prava glasovale protiv rezolucije o pokretanju pregovaračkog procesa o instrumentu, a u nedostatku pregovaračkog mandata predstavnik EU-a sudjelovao je na sjednicama skupine tek kao promatrač te je tako davao samo općenite izjave.

Međutim, od tog su vremena države članice EU-a postupno promijenile svoje stajalište te je nekoliko njih aktivno sudjelovalo na posljednjim sjednicama skupine. Francuska i Portugal pridružili su se skupini „Prijatelja predsjednika”. Nadalje, među svojim prioritetima na forumima za ljudska prava održanima 2023. Vijeće EU-a izrazilo je svoju predanost „aktivnom sudjelovanju” u raspravama UN-a o instrumentu te je izrazilo spremnost da

suraduje s predsjednikom skupine i sa skupinom „Prijatelja predsjednika” kako bi se iznašao instrument utemeljen na konsenzusu kojim se na učinkovit način može unaprijediti zaštita žrtava te stvoriti jednaki uvjeti na globalnoj razini;

Među dotičnim zajednicama, autohtonim narodima, sindikatima, članovima civilnog društva, znanstvenicima i stručnjacima na globalnoj razini postoji velik, tj. sve veći interes kada je riječ o angažmanu u raspravama na razini UN-a o pravno obvezujućem instrumentu kao i o očekivanjima od tih rasprava.

Parlament je dosljedno podupirao rasprave UN-a o instrumentu, među ostalim nizom svojih rezolucija. Budući da pregovori o instrumentu dobivaju na zamahu, a u svjetlu nedavnog razvoja događaja na razini EU-a i UN-a, važno je istaknuti sadašnje stajalište Parlamenta te ponovno ustvrditi da Unije treba donijeti ambiciozan mandat za pregovore kako bi se odlučno angažirala u raspravama.

**PRIOLOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Senior Legal Advisor, European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR)
Corporate Regulation Officer, CIDSE
Chief Adviser & Senior Researcher, the Danish Institute for Human Rights
Policy Officer, EEAS
Legal & Policy Officer, DG JUST, European Commission
Advisor, International Organisation of Employers
Counsellor, Permanent Representation of Portugal to the EU

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

25.10.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za vanjske poslove

o oblikovanju stajališta EU-a o obvezujućem instrumentu UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, a posebno o pristupu pravnom lijeku i zaštiti žrtava (2023/2108(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Miguel Urbán Crespo

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se EU temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, kako je navedeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji; budući da se djelovanje na međunarodnoj sceni mora voditi tim načelima i biti u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja, kako je utvrđeno u članku 208. Ugovora iz Lisabona;
- B. budući da provedba Programa održivog razvoja do 2030. i načela „Ne zaboravimo nikoga” podrazumijeva da gospodarski razvoj ide ruku pod ruku sa socijalnom pravdom, dobrim upravljanjem i poštovanjem ljudskih prava;
- C. budući da žrtve povreda prava koje počinje korporacije nailaze na brojne prepreke u pristupu pravnim sredstvima; budući da se i dalje gotovo ništa ne poduzima u pogledu problema nekažnjavanja transnacionalnih korporacija za povrede ljudskih prava jer ne postoji solidan i sveobuhvatan regulatorni okvir na globalnoj razini;
- D. budući da su žrtve tih slučajeva kršenja ljudskih prava uglavnom siromašne i ranjive osobe;
  - 1. žali zbog toga što vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima nisu sastavni dio izvršivih instrumenata; podsjeća da se loša provedba vodećih načela UN-a i drugih međunarodno priznatih standarda kao što su smjernice za multinacionalna poduzeća Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj uvelike pripisuje njihovoj neobvezujućoj naravi;
  - 2. sa zabrinutošću primjećuje da postoji neravnoteža između prava i obveza transnacionalnih korporacija, osobito kad je riječ o ugovorima o zaštiti ulaganja kojima se ulagačima dodjeljuju široka prava koja nisu nužno popraćena obvezujućim i provedivim obvezama u pogledu poštovanja ljudskih prava, radnog prava i prava u

području zaštite okoliša;

3. naglašava da treba hitno odobriti obvezujuće i provedive međunarodne norme za reguliranje aktivnosti transnacionalnih korporacija i njihovih globalnih lanaca vrijednosti; ističe da velik dio kršenja ljudskih, radničkih i prava u području zaštite okoliša počine brojne transnacionalne korporacije koje imaju sjedište na globalnom sjeveru, ali djeluju u zemljama u razvoju;
4. podsjeća da se broj slučajeva povrede prava radnika koje počine poduzeća povećava diljem svijeta i da je prema Indeksu prava koji objavljuje Međunarodna konfederacija sindikata 113 zemalja (u odnosu na 106 u 2021.) radnicima uskratilo pravo na osnivanje ili pristupanje sindikatu, 87 % zemalja povrijedilo je pravo na štrajk, a četiri od pet zemalja blokiralo je kolektivno pregovaranje;
5. podsjeća na to da su osobe u zemljama u razvoju, posebno autohtone i tradicionalne zajednice, maloposjednici i drugi mali proizvođači hrane, žene, borci za ljudska prava i radnici, pripadnici manjina i drugih ranjivih skupina nerazmjerno pogođeni kršenjima ljudskih, radničkih i prava u području zaštite okoliša koja počine transnacionalne korporacije; napominje da su ta kršenja dodatno pogoršana zbog korupcije i da često prolaze nekažnjeno kao u slučajevima Mariana i Brumadinho (Brazil), Rana Plaza (Bangladeš), Marikana (Južna Afrika) i Chevron-Texaco (Ekvador) te mnogim drugima; poziva na promicanje transparentnosti nametanjem obveze transnacionalnim korporacijama da objavljuju relevantne informacije o svojim aktivnostima, njihovu utjecaju na ljudska prava i mjerama poduzetima za rješavanje tih problema te da osiguraju pristup pravosuđu s posebnim naglaskom na socijalnoj dimenziji i manjinama te drugim ranjivim skupinama kao i na djelotvornom pravnom lijeku za žrtve kršenja i povreda ljudskih prava;
6. ističe da su mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća u mnogim dijelovima svijeta često pokretačka snaga lokalnih gospodarstava; ističe da MMSP-ovi diljem svijeta čine 90 % poduzeća, 60 do 70 % radnih mjesta i 50 % bruto domaćeg proizvoda; ponovno ističe važnost osiguravanja odgovarajućih ravnopravnih uvjeta za sve i potiče Komisiju da osigura zaštitne mjere i izuzeća za MMSP-ove tijekom pregovora o tom instrumentu;
7. poziva Vijeće da Komisiji dodijeli ambiciozan mandat kako bi se u potpunosti uključila u pregovore o pravno obvezujućem instrumentu UN-a o transnacionalnim korporacijama i ljudskim pravima, u skladu s ciljevima utvrđenima Rezolucijom Vijeća UN-a za ljudska prava 26/9 od 14. srpnja 2014. kojom se ti pregovori ovlašćuju; ističe da bi se pregovorima, kao i mandatom EU-a, trebala osigurati suradnja s postojećim i potencijalnim partnerima u području poslovanja i ljudskih prava te konstruktivna suradnja s dionicima na koje bi utjecao taj ugovor, uključujući međunarodne organizacije, sindikate i druge predstavnike radnika i organizacije civilnog društva; nadalje, naglašava potrebu za usvajanjem rodno osjetljivog pristupa tijekom cijelog postupka jer kršenja ljudskih prava nisu rodno neutralna i ne bi se trebala tretirati kao takva; ističe potrebu za jačanjem diplomacije i ugleda EU-a kao vjerodostojnog partnera i branitelja ljudskih prava i prava u području zaštite okoliša; naglašava da se za tu svrhu stajalište EU-a mora temeljiti na nadređenosti ljudskih prava i uključivati snažne mehanizme provedbe i praćenja (uključujući zahtjeve za izvješćivanje i periodični pregled kako bi se osigurala usklađenost), pristup pravosuđu za žrtve kršenja ljudskih

prava te odredbe o solidarnoj odgovornosti koje se primjenjuju na transnacionalne korporacije i njihove lance vrijednosti te koje su različite i neovisne od onih koje su odredile države; poziva Komisiju da se u potpunosti uključi u buduće pregovore o obvezujućem ugovoru UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te da osigura da on ima široko materijalno područje primjene, da se njime obuhvate sva međunarodno priznata ljudska prava uključujući temeljna prava radnika i sindikata utvrđena relevantnim međunarodnim radnim standardima i da se temelji na svim relevantnim konvencijama UN-a; napominje da bi se, povrh toga, države članice trebale pojedinačno uključiti u taj proces;

8. naglašava da je važno da područje primjene pravno obvezujućeg instrumenta o kojem se pregovara obuhvati sve transnacionalne korporacije i druga poduzeća transnacionalnog karaktera, kako je utvrđeno Rezolucijom 26/9 kao i njihove aktivnosti koje provode putem podružnica, društava kćeri, posrednika, dobavljača, partnerstva, zajedničkih pohvata ili stvarnog vlasništva; međutim, zabrinut je zbog toga što i dalje postoje brojni nedostaci u upravljanju na međunarodnoj razini te poziva na nastavak multilateralnog djelovanja kako bi se poslala dosljedna poruka sadašnjim i potencijalnim partnerima za suradnju;
9. naglašava da je važno uključiti odredbu o izvanteritorijalnosti koja se temelji na matičnom društvu i da žrtve kršenja ljudskih prava koja počine transnacionalne korporacije imaju pristup pravosuđu u matičnoj državi korporacija; posebno ističe da je potrebno definirati jasne obveze za transnacionalne korporacije u pogledu iskorjenjivanja dječjeg i prisilnog rada iz njihovih lanaca opskrbe i aktivnosti;
10. naglašava da takav pravno obvezujući instrument za učinkovitu zaštitu žrtava i jamčenje pristupa pravosuđu mora, među ostalim, uključivati slobodan, prethodni i informirani pristanak za aktivnosti koje se razvijaju na teritorijima autohtonih naroda, smisleno savjetovanje s pogođenim pojedincima i zajednicama te njihovo sudjelovanje u postupcima donošenja odluka u vezi s aktivnostima transnacionalnih korporacija koje mogu utjecati na njihove živote i egzistenciju, pravo na odbijanje, prebacivanje tereta dokazivanja, mehanizme za osiguravanje izvanteritorijalne jurisdikcije, kao što je nužna nadležnost (*forum necessitatis*) i zabrana odbijanja nadležnosti (*forum non conveniens*), obveze međunarodne suradnje u provedbi stranih presuda, pravo na informacije i pravo na potpunu odštetu; naglašava da se pravo na potpunu odštetu odnosi i na postupak pružanja pravnog lijeka žrtvama kršenja ljudskih, radničkih ili prava u području zaštite okoliša, njihovim obiteljima ili zajednicama pogođenom takvim kršenjima i na značajne ishode kojima se može suzbiti ili ispraviti negativni učinak; ističe da naknada štete mora biti primjerena, učinkovita, brza i razmjerna težini počinjenih povreda i pretrpljene štete te da bi u svakom slučaju trebala biti prilagođena specifičnom kontekstu i stanju nositelja prava;
11. smatra da se uspostavom obveza dužne pažnje u pogledu ljudskih prava te prava u području zaštite okoliša i klime na globalnoj razini jača učinkovitost predstojeće direktive EU-a o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i stvaraju jednako visoki standardi diljem svijeta; u tom pogledu ističe da bi prijedlog Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje trebao imati sveobuhvatniji i uključiviji pristup; osim toga, uvjeren je da bi se Ugovorom UN-a mogle uspostaviti važne odredbe za poboljšanje pravne zaštite pogođenih osoba, čime bi se ojačala direktiva EU-a;

12. naglašava važnost uloge boraca, skupina i organizacija za ljudska prava i sindikalnih aktivista te važnost toga da ugovorom izričito uvrsti priznavanje prava na obranu ljudskih prava, prava u području zaštite okoliša i radničkih prava na način da se izričito navede pravo boraca na zaštitu i slobodu od zastrašivanja i odmazde;
13. podsjeća da je za iskorjenjivanje kršenja ljudskih prava ključno promicanje ciljeva dostojanstvenog rada kao što su održivo poslovno ponašanje, socijalni dijalog, sloboda udruživanja, kolektivno pregovaranje i socijalna zaštita;
14. podsjeća na to da je postupanje s dužnom pažnjom jedna od ključnih sastavnica drugog stupa vodećih načela UN-a o odgovornosti poduzeća i poštovanju ljudskih prava; naglašava da djelotvorno postupanje s dužnom pažnjom može doprinijeti i poboljšanom pristupu pravnom lijeku; napominje da provedba postupaka dužne pažnje ne bi trebala automatski izuzeti transnacionalne korporacije od odgovornosti.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 10 -: 8 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ilan De Basso, Marlene Mortler, Caroline Roose, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karolin Braunsberger-Reinhold

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

10	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud
S&D	Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Carlos Zorrinho
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

8	-
ECR	Beata Kempa
ID	Dominique Bilde
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Eleni Stavrou, Tomas Tobé

0	0
-	-

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	28.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 46 -: 3 0: 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Jakop G. Dalunde, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Vladimír Bilčík, Clare Daly, Mónica Silvana González, Kostas Papadakis, Miguel Urbán Crespo

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

46	+
ECR	Anna Fotyga, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

3	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Bernhard Zimniok

7	0
ID	Jean-Lin Lacapelle
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis
PPE	David Lega
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani